

Dosar nr. 3r-157/2022

2-22-63612-01-3r-13052022

Prima instanță: Curtea de Apel Comrat (jud: A Mironov, D. Fujenco, L. Caraianu)

DECIZIE

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Adunarea Populară a Găgăuziei,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a
Găgăuziei (Gagauz Yeri), Guvernatorului (Başkanul) UTA Găgăuzia (Gagauz Yeri)
cu privire la anularea în parte a actului administrativ normativ,
împotriva încheierii din 08 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost
admisă cererea cu privire la suspendarea efectelor juridice a actului administrativ
normativ până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești pe cauza respectivă,

c o n s t a ț ă:

La data de 06 mai 2022, Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat a
depus cerere de chemare în judecată în contencios administrativ împotriva Adunării
Populare a Găgăuziei (Gagauz Yeri), Guvernatorului (Başkanul) UTA Găgăuzia
(Gagauz Yeri) cu privire la anularea art. 3 alin. (3) și (4) din Legea UTA Găgăuzia
nr. 09-II/VI din 29 aprilie 2022 „Cu privire la folosirea simbolurilor Victoriei pe
teritoriul Găgăuziei”, și anume: la aliniatul (3) expresia „Panglica Sfântului
Gheorghe” și la alin. (4) expresia „este un simbol al gloriei războiului”.

Prin încheierea din 08 mai 2022 a Curții de Apel Comrat a fost primită în
procedură cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată
depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării
Populare a Găgăuziei (Gagauz Yeri), Guvernatorului (Başkanul) UTA Găgăuzia
(Gagauz Yeri) cu privire la anularea art. 3 alin. (3) și (4) din Legea UTA Găgăuzia
nr. 09-II/VI din 29 aprilie 2022 „Cu privire la folosirea simbolurilor Victoriei pe
teritoriul Găgăuziei”.

Totodată, prin acțiunea înaintată, reclamantul Oficiul Teritorial Comrat al
Cancelariei de Stat a solicitat emiterea unei ordonanțe provizorii privind
suspendarea (interzicerea) aplicării prevederilor art. 3 alin. (3) din Legea UTA
Găgăuzia nr. 09-II/VI din 29 aprilie 2022 „Cu privire la folosirea simbolurilor

Victoriei pe teritoriul Găgăuziei” în ceea ce privește alin. (3) „Pe teritoriul UTA Găgăuzia se permite producerea, păstrarea și utilizarea „Panglicii Sfântul Gheorghe” până la adoptarea unei hotărâri definitive pe cauza dată.

În motivarea cererii cu privire la suspendarea actului administrativ contestat a invocat că, acesta urmează a fi suspendat deoarece acțiunile soluționate de Adunarea Populară a Găgăuziei privitor la aplicarea și purtarea panglicii au fost recunoscute de Parlamentul Republicii Moldova ca atribut sau simbol, folosit în contextul acțiunilor de agresiune militară: aplicarea normelor contestate de către populația Găgăuziei poate provoca conflicte serioase în societate, inclusiv cele violente, deoarece opinia în societate referitor la purtarea sau nepurtarea panglicii „Sfântul Gheorghe” este diferită, așa cum este și atitudinea diferită a cetățenilor Republicii Moldova față de situația tragică de astăzi, care s-a creat pe teritoriul Ucrainei.

A mai susținut că Adunarea Populară a Găgăuziei urma să i-a în considerație faptul că pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv cel al Găgăuziei locuiesc temporar mulți refugiați din Ucraina și purtarea panglicii „Sfântului Gheorghe” de către locuitorii Găgăuziei cu o probabilitate maximă poate stârni careva conflicte între locuitorii Găgăuziei, care își vor pune panglicile „Sfântului Gheorghe” și refugiații, care au suferit din cauza acțiunilor militare pe teritoriul Ucrainei, care posibil și-au pierdut rudele, au fost lipsiți de propriile bunuri cât și locuitorii Găgăuziei, care de asemenea pot avea opinia, că panglicile (banda bicoloră negru-oranj) constituie simbolurile agresiunii militare.

A considerat că autoritățile centrale și regionale sunt obligate să nu admită în activitatea lor săvârșirea unor acțiuni și adoptarea unor acte care pot provoca careva acțiuni violente în societate, de asemenea să faciliteze respectarea drepturilor cetățenilor, inclusiv celor străini care locuiesc permanent sau temporar pe teritoriul Republicii Moldova.

Prin încheierea din 08 mai 2022 a Curții de Apel Comrat a fost admisă cererea Oficiului Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat privind suspendarea actului administrativ contestat și a fost suspendată acțiunea prevederilor art. 3 alin. (3) din Legea UTA Găgăuzia nr. 09-III/VI din 29 aprilie 2022 „Cu privire la folosirea simbolurilor Victoriei pe teritoriul Găgăuziei” la următorul aliniat: (3) „Pe teritoriul UTA Găgăuzia se acceptă fără impedimente confecționarea, păstrarea și folosirea „Panglicii Sfântului Gheorghe” până la emiterea hotărârii judecătorești definitive pe cauza sus-menționată.

La 11 mai 2022 Adunarea Populară a Găgăuziei a depus cerere de recurs în limba rusă împotriva încheierii din 08 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea încheierii și emiterea unei noi încheieri de respingere a cererii privind suspendarea actului administrativ contestat.

Din considerentul că recursul a fost redectat într-o altă limbă decât limba de stat, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 25 mai 2022 i-a acordat recurentei Adunarea Populară a Găgăuziei termen până la data de 08 iunie 2022 pentru înlăturarea neajunsului și anume, de a prezenta traducerea cererii de recurs în limba de stat.

La data de 08 iunie 2022, șeful interimar al departamentului juridic al Adunării Populare a Găgăuziei a prezentat instanței de judecată cererea de recurs nesemnată și tradusă neoficial în limba de stat.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Adunarea Populară a Găgăuziei, urmează a fi declarat inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care declară recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 241 alin. (3) din Codul administrativ, pentru contestarea cu recurs a încheierilor judecătorești se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Totodată, conform art. 235 în coroborare cu art. 26 din Codul administrativ, limba de procedură în fața autorităților publice și a instanțelor de judecată competente este cea prevăzută de legislație. Dacă cererea de apel nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234 alin. (1), judecătorul stabilește apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă apelantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea de apel se consideră depusă la data inițială.

Iar, potrivit art. 236 alin. (2) lit. f) din cap. III din cartea a treia din Codul administrativ, apelul se declară inadmisibil în special când cererea de apel nu corespunde cerințelor stabilite la art. 233 alin. (1) și (2) și art. 234, alin. (1) și apelantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată – la caz, Curtea Supremă de Justiție.

La caz, completul constată că Adunarea Populară a Găgăuziei a depus recursul din 11 mai 2022 într-o altă limbă decât cea oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acestora în limba de stat, motiv pentru care Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ prin încheierea din 25 mai 2022 i-a acordat recurentei Adunarea Populară a Găgăuziei termen până la data de 08 iunie 2022 pentru înlăturarea neajunsului și anume, de a prezenta traducerea cererii de recurs în limba de stat.

Concomitent, din materialele cauzei, instanța de recurs reține că copia încheierii din 25 mai 2022, prin care în mod legal s-a acordat termen recurentului pentru prezentarea la Curtea Supremă de Justiție a cererii de recurs tradusă în limba de stat, a fost comunicată Adunării Populare a Găgăuziei prin prin poștă cu scrisoare recomandată în data de 30 mai 2022, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexate la dosar (f.d. 36).

În aceste condiții, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție iterează că în cazul când cererea de recurs este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, justițiabilului i se va indica acest neajuns și i se va acorda un termen pentru înlăturarea acestuia. Dacă cererea de recurs se va perfecta în limba de stat sau va fi însoțită de o traducere oficială a textului acesteia, atunci se va considera depusă la data inițială.

Cu toate acestea, în speță, șeful interimar al departamentului juridic al Adunării Populare a Găgăuziei a prezentat instanței de judecată la data de 08 iunie 2022 după cum a fost specificat în însăși scrisoarea de expediere a recursului, cererea de recurs nesemnată și tradusă neoficial în limba de stat, ceea ce denotă că recurenta Adunarea Populară a Găgăuziei nu s-a conformat indicației instanței de recurs expuse în încheierea din 25 mai 2022, prin care în mod legal, recurentului i-a fost acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor, circumstanță ce atrage consecințele dispozițiilor art. 243 alin. (1) lit. a) coroborat cu art. 241 alin. (3), 236 alin. (2) lit. f), art. 233 alin. (2) și art. 26 din Codul administrativ.

Or, instanțele de judecată nu se pot preocupă de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat, din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înlăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanților la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Mai mult ca atât, Adunarea Populară a Găgăuziei, deși a inițiat o procedură în justiție și fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, nu a întreprins măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin depunerea unei cereri de recurs care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor și nu s-a conformat indicației instanței de recurs expuse în încheierea din 25 mai 2022.

La aspectul dat este relevant că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua nona* unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurente, cât și a intimatului, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către aceștia a efectelor legale. Or, în sensul principiului *nemo censetur ignorare legem* necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii. Astfel, nerespectarea condițiilor impuse de legiuitor față de forma cererii de recurs se datorează în exclusivitate comportamentului indiferent al recurente, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și să facă uz cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că recurenta nu s-a conformat indicației instanței de recurs expuse în încheierea din 25 mai 2022, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs urmează a fi declarată ca inadmisibilă, sub aspectele sus-enunțate.

În conformitate cu art. 230, 243 alin. (1) lit. a), alin. (2) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se declară inadmisibil recursul depus de Adunarea Populară a Găgăuziei împotriva încheierii din 08 mai 2022 a Curții de Apel Comrat, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Comrat al Cancelariei de Stat împotriva Adunării Populare a Găgăuziei (Gagauz Yeri), Guvernatorului (Başkanul) UTA Găgăuzia (Gagauz Yeri) cu privire la anularea în parte a actului administrativ normativ.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul

Tamara Chişca-Doneva

judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru